

Valkoinen Kääpiö

Osittainen
aurionpimennys
Kallioplanetaarion
kuulumisia

TÄSSÄ NUMEROSSA:

Osittainen auringonpimennys	4
Kallioplanetaarion kuulumisia	6
Eksoplaneettoja planetaariokuvussa	7
Ukkosvaurioiden korjaaminen ja huoltoa kesän talkoissa	8
Toimisto muuttaa	11

VAKIOPALSTAT:

Päivvyri	13
Tuikahdukset	15
Sweet Outsider	19

KANSI:

Auringonpimennyskollaasi Juha Oksan 1.8. Nyrölän observatoriolla ottamista kuvista.

Julkaisija: Jyväskylän Sirius ry

Osoite: Jyväskylän Sirius ry, Kallioplanetaario, Vertaalantie 419, 40270 Palokka

Puhelin: 045-135 7415 **Sähköposti:** sirius @ jklsirius.fi **WWW:** <http://www.ursa.fi/sirius/>

Toimitus: Kyösti Lappalainen, Arto Oksanen, Riikka Leskinen, Ilpo Heiskanen

Vakituiset avustajat: Jalo Ojanperä, Petri Tikkanen

Ilmestyminen: Neljä numeroa vuodessa, **Painopaikka:** Kopi-Jyvä Oy **Painos:** 250 kpl

Valkoinen kääpiö on Siriuksen jäsenlehti. Lehti sisältyy yhdistyksen jäsenmaksuun, joka on vuodelle 2008 alle 18-vuotiailta 15 euroa ja sitä vanhemmilta 25 euroa. Liittymismaksut ovat aikuisilta 35 euroa ja alle 18-vuotiailta 20 euroa. Jäseneksi voit liittyä lähettämällä nimesi, osoitteesi ja syntymävuotesi kirjeellä tai postikortilla osoitteeseen: Jyväskylän Sirius ry, Sepänkeskus, Kyllikinkatu 1, 40100 Jyväskylä tai täytä sähköinen lomake Siriuksen kotisivulla.

ISSN 0781-0466

Säpinää Nyrölässä

Hyviä uutisia kesän päätteeksi. Nimittäin Kallioplanetaarion kävijämäärät ovat ylittäneet Kuuselan Ilpon ja kumppaneiden rohkeimmatkin odotukset. Ja kuten uumoiltiinkin, yhä useammat kävijät ovat halunneet tutustua myös maineikkaaseen observatorioomme ja sen laitteisiin. Tämä kaikki tuntuu itsestäni niin hyvältä että sitä ei osaa sanoiksi pukea.

Siis mitäpä? On selvää, että Nyrölä on jo nyt ja siitä tulee tulevaisuudessa enenevässä määrin meille "ykköspaikka" esitellä harrastustamme toimivassa yhteistyössä (joka on alkanut hienosti) Kallioplanetaarion kanssa, tietenkään vanhaa kunnon Rihlaperää ja Murtoista unohtamatta. Ahkerat talkoolaiset ovat urakoineet kesän ajan kaikilla torneilla ja paljon uudistuksia on saatu aikaan. Suuret kiitokset taas kaikille talkoissa olleille (jotka jatkuvat myös syksyllä).

Merkittävin uudistuksista kuitenkin lienee toimintojemme loppuminen Sepänkeskuksessa. Planetaarion tarjottua ilmaiseksi käyttöömme mitä loistavimmat tilat, muuttui Sepänkeskus myös taloudelliseksi "rasitteeksi". Voin vakuuttaa, että säästyneellä tuhannella eurolla saamme paljon kaikkea mukavaa aikaiseksi yhteiseksi hyväksi. Toivoisin myös, että tämä uusi järjestely olisi kaikille mieluisen. Käytännön järjestelyistä sivulla 11.

Näin kirjoitettuna tämä kaikki tuntuu helpolta, mutta todellisuudessahan se on kaikkea muuta. Joten vetoaisinkin jälleen jokaiseen tämän lehden lukijaan aktiiviteetin puolesta, sillä meillä on edessämme monenlaisia mielenkiintoisia suuria haasteita joiden pätkäily, toteutus ja loppuun saattaminen on paitsi tärkeää, myös tyydytystä ja hyvää mieltä antavaa. Myös postia, ajatuksia, mielipiteitä ja ennekaikkea uusia ideoita kaipaisin edelleen kovasti.

Mukavaa uutta kautta toivotellen.

Kössi
kyosti.lappalainen @ jklsirius.fi

Osittainen auringonpimennys

Rihlaperästä havaittuna
Teksti ja havaintopiirros: Jalo Ojanperä

Heinäkuun viimeisenä päivänä tapahtunutta osittaista auringonpimennystä seurattiin perinteisesti myös Rihlaperän tornilla.

Aamuinen pilvisuus alkoi vähitellen näyttää selkenemisen merkkejä, jotenka pimenyksen havaitseminen näytti onnistuvan. Paikallisessa sanomalehdessä olleen ilmoituksen olivat huomannet ainakin ne kolme vierasta jotka saapuivat tornille pimennystapahtumaa seuraamaan. Tulipa näin todettua, että kyllä Nyrölällä on nyt kova vetovoima.

Tornille saavuin aika täpärästi, koska siellä kaikki oli jo aiemmin valmiiksi aseteltu Auringon havaitsemista varten. Havaitseminen tapahtui kuten ennenkin, projisoimalla Auringon kuva valkoiselle alustalle. Alustalle oli kiinnitetty kortti johon on valmiiksi piirretty 10 sentin halkisijainen ympyrä.

Objektiivin aukko oli maskilla pienennetty 8 senttiin kontrastin parantamiseksi.

Kun käänsin seurantakoneiston kytkintä ei tapahtunut mitään. Olisiko ehkä sulake palanut? Juoksin alakertaan tarkistamaan, kaikki pääkeskuksen sulakkeet näyttivät kuitenkin ehjiltä. Kokeilin vääntää kaukoputken sulaketta, se vaikutti olevan hieman löysällä ja putken seurantakoneisto hyrähti käyntiin. Ahaa - viikkoa aiemmin tornin sähkökaapillaan tehtiin maadoitusremonttia ja sulake oli silloin jäänyt löysälle. Takaisin havaintotalosolle, mutta nyt putki ei kääntynyt, mikäs nyt vielä mättää? Takaisin alas tarkistamaan elekt-

roniikkakaapin kytkimen asentoa, päällä oli, mutta töpseli oli irti pistorasiasta.

No viimein kaikki oli kunnossa ja putki alkoi kääntymään kohti Aurinkoa. Pimennys oli kuitenkin ehtinyt jo alkaa, joten merkitsin heti ensimmäisen pimennyksen vaiheen kortille, kello näytti olevan 11.48. Keli näytti edelleen lupaavalta vaikka harsomaisia pilviä kulki kaiken aikaa taivaalla, mutta ne eivät juurikaan haitanneet havaitsemista. Seuraavan havainnon merkitsin kello 12.00. Päätin että teen havaintoja 15 minuutin välein. Seuraavat havaintomerkinnot tein siis kello 12.15 ja 12.30.

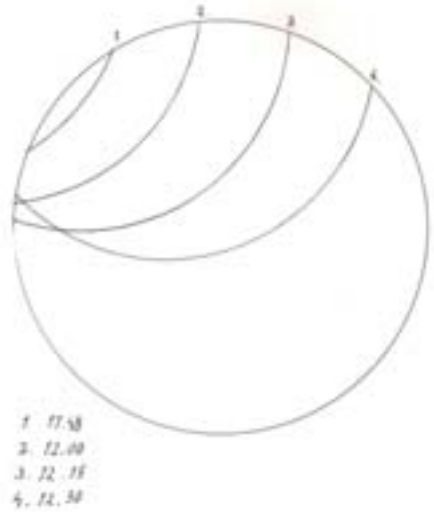
Käväisin ulkona tarkistamassa pilvitilanteen ja samalla soitin Sampsalle Nyrölään tiedustellakseni mikä siellä mahtoi olla tilanne. Sampsu kertoi, että alkoi juuri satamaan ja että mustanpuhuvat pilvet näyttäisivät olevan jossain Palokan kohdilla. Rihlaperässä pilvitilanne ei edelleenkään näyttänyt muuttuneen ja uskoin, että nuo tummat pilvet jotka näkyivät aika alhaalla tehtaan suunnalla eivät tule uhkaamaan havainnointiani.

Seuraavan havainnon merkitsemistä odotellessa keskustelimme mm. viimeaikaisista Marsista tehdyistä ja nyt varmistuneista vesihavainnoista. Kello oli noin 12.40, kun huomasimme, että tumma pilvi peitti äkisti Auringon. Käväisin ulkona tarkistamassa pilvitilanteen ja totesin, että toivoa selkenemisestä ei ehkä enää ollut. Tuuli yltyi ja samalla alkoivat jo ensimmäiset sadepisaratin

putoilla taivaalta, joten tornin luukut oli laitettava kiinni.

Vieraat poistuivat tihkusateen saattelemina. Kun hetkellinen sade alkoi hellittämään jään vielä odottelemaan josko pilveen tulisi pieni repeämä. Näin saisin ehkä vielä tehdyksi yhden havainnon pimennyksestä. Pieni muutaman asteen kokoinen epämääräinen aukko sinistä taivasta tulikin näkyviin, mutta se ei osunut Auringon kohdalle. Myöhemmin selvisi, että tämä aukko pilvissä osui Nyrölässä sopivasti Auringon kohdalle ja Juha Oksa sai pimennyksen kuvatuksi hieman sen syvimmän vaiheen jälkeen. Omista havainnoistani täytyy vain kuvitella pimennyksen vaihe kello 12.40, joka olisi siis ollut vielä mahdollista merkitä.

VK

Nyrölän näkökulmaa

Teksti ja kuva: Juha Oksa

Osittaista auringonpimennystä katseltiin Nyrölän observatoriossa kaukoputken sekä suojalasien avulla. Hieman ennen täydellistä vaihetta pilvikerros peitti taivaan estäen auringonpimennyksen seuraamisen. Observatoriolla kävi seuraamassa pimennyksen ete-

nemistä n. 70 katselijaa. Kallioplanetaariolla oli iltapäivällä mahdollisuus seurata suoraa videokuvaan täydellisestä auringonpimennyksestä Kiinasta. Auringonpimennyksen päätymisen jälkeen aurinko näyttäytyi Nyröläsäkin lähes pilvettömältä taivaalta.

VK

Kallioplanetaarion kuulumisia

Teksti: Pertti Poutiainen

Kallioplanetaario tulee olleeksi elokuun lopussa neljä kuukautta toiminnassa. Yleisö on ollut kiinnostunut uutuudesta ja löytänyt paikan hyvin. Nämä neljä kuukautta ovat olleet myös kiireisiä, lähes joka päivä on ollut useita ylimääräisiä näytöksiä ja sali on ollut ääriään myöten täynnä.

Näytöksissä on esitetty **Maailmankaikkeuden ihmeet** ryyditettynä avaruudenvalloitus historiakuvauksella, Miljoonasateen Lapsuuden sankarille -kappaleen säestämänä.

Mielenkiintoisena lastenesityksenä on animaatio **Pahvilaatikkoraketin salaisuus**. Tätä voi suositella vanhemmillekin, sillä siinä esitetään hauska aurinkokuntamme perusasiat ja taustamusiiikkikin on oikein sopiva.

Arto on ollut vahvasti mukana ohjelmatuotannossa, Lapsuuden sankarille -tarina on hänen sovittama Digistar esitys ja Pahvilaatikkoraketin suomenkielinen äänitys on myös hänen tekemä.

Elokuussa alkaa uusi, **Faaraoiden tähdet**-esitys. Aikataulu ei ollut kirjoitushetkellä vielä varmistunut suomenkielisen äänityksen vuoksi. Ennakkokatselun mukaan on odotettavissa hyvä esitys muinaisen Egyptin tähtitieestä.

Arton, Virpi Kaukon ja pari kertaa myös allekirjoittaneen tiistaisin ja torstaisin pitämät ajankohtaisen tähtitaivaan näytökset ovat olleet erittäin suosittuja. Ne ovat liveesityksiä, joissa kerrotaan tähtitaivaasta, tähtikuvioista ja niiden havainnoinnista. Tietysti käsitellään myös planeettojen näkyvyys sekä muita ajankohtaisia avaruusasioita. Muutamia toivomuksia on jo kuulunut, että näitä näytöksiä tulisi olla vielä useammin viikon aikana.

Tähän mennessä on kuusi Sirkuksen jäsentä osallistunut näytösten/tähtitornin esittelyihin. Heidän lisäksi on kaksi muuta jäsentä ilmoittanut olevansa mahdollisuuksien mukaan käytettävissä.

Iltojen pimetessä tarvitaan kuitenkin lisää henkilöitä esittelemään oikeaa tähtitaivasta Sirkuksen kaukoputkilla, sekä kertomaan kiinnostuneille tähtiharrastuksesta. Siten tulee myös ”rasitus” jaettua useamman henkilön kesken ja aikataulu voidaan sovittaa tarpeen mukaan. Samalla avautuu oiva tilaisuus opetella planetaariossa tähtitaivasta ja jopa tähtitiedettäkin ilman palelevia varpaita ja harmittavaa pilvistä taivasta.

VK

Eksoplaneettoja planetaariokuvussa

Teksti ja kuva: Juha Oksa

Kalifornian Santa Cruzin yliopiston tähtitieteen professori Greg Laughlin piti sunnuntaina 20.7. luennon eksoplaneetoista Nyrö-län Kallioplanetaariolla. Mukaansatempaavassa esityksessä käytettiin hyväksi myös planetaariokuvun tekniikan mahdollistamia kolmiulotteisia animaatioita. Paikalla oli nelisenkymmentä asiasta kiinnostunutta harrastajaa ja ammattilaista.

Toisia tähtiä kiertäviä eksoplaneettoja tunnetaan jo yli 200 kappaletta. Laughlin on yksi tämän vielä varsin nuoren tähtitieteen tutkimusalan parhaita asiantuntijoita koko maailmassa. Hän on tehnyt paljon yhteistyötä Jyväskylän Siriuksen tähtiharrastajien kanssa. Greg Laughlin on julkaissut yhdessä Fred Adamsin kanssa suomeksi ilmestyneen kirjan "Maailmankaikkeuden elämäkerta: Ikuisuuden fysiikkaa".

VK

Greg Laughlinin eksoplaneettaesitelmä Kallioplanetaariossa

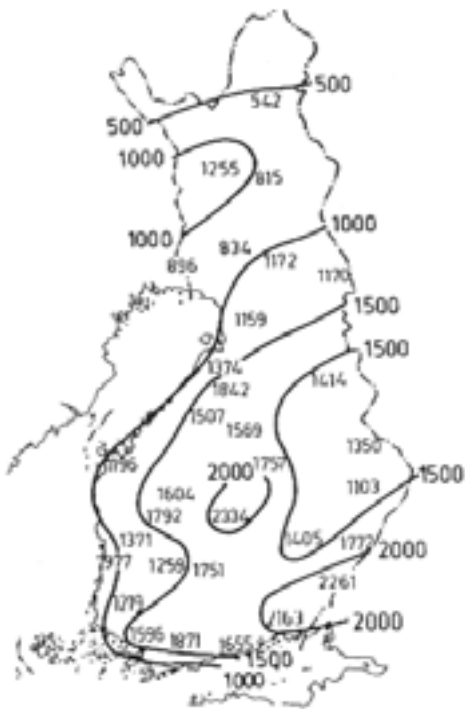
Ukkosvaurioiden korjaaminen ja huoltoa kesän talkoissa

Teksti: Sampsa Lahtinen

Kuvat: Harri Hyvönen, Sampsa Lahtinen

Illat pimenee ja taivaalle ilmestyvät tähdet pistävät havaitsijat valmistelemaan kauko-putkia, paitsi jos salama on iskenyt. Keskiuomi sijaitsee alueella jossa ukkosia esiintyy paljon, joten oli vain ajan kysymys milloin tähtiharrastuskin saa osansa.

Oheinen kartta esittää ukkosesiintymiä.

Rihlaperän ja Nyrölän tähtitorneilla on ollut tavallista enemmän korjattavaa ohjaus-systeemeissä kuluneena kesänä. Myös mekatroniikkapuolella on ollut vikoja, joita on korjattu samalla. Tornit ovat säästyneet ihmeen kaupalla suuremmilta ukkosvaurioilta tähän asti, mutta nyt on tullut osumia enemmän kuin tarpeeksi. Torneissa on räiskynyt ennenkin, mutta vauriot eivät ole olleet merkittäviä. Elektroniset laitteetkin ovat lisääntyneet ajan myötä, joten ukkosien vierailu on saanut lisää näkyvyyttä.

Ukkosvaurioiden korjaamisen lisäksi tornit ovat saaneet tehokkaat ylijännitesuojaukset. Suojauksia on nyt sähköverkon puolella ja datalinjoissa. Lisäksi tornien maadoituksia on parannettu saaduilla avustuksilla.

Ylijännitesuojien karkeasuodatus piti saada pylvääseen. Suurin osa salaman voimasta puotetaan täällä.

Nyrölässä homma alkoi pylvääseen kiipeämisellä. Siellä sähkönsyöttölinja sai karkeasuojauksensa. Tornin huoltorakennuksen sähkökaappiin tuli pienempi suoja, joka leikkaa loput ilmastollisesta ylijännitteestä. Kaikkein pahimpia "ukkosantenneja" ovatkin juuri vanhat ilmalinjat, jotka suorastaan keräävät ukkosta, joten jos tornien kaapeleita on jouduttu uusimaan, on ne sijoitettu maan alle mahdollisuuksien ja varojen mukaan.

Rihlaperässä oli niin ikään salama surmannut lähes kaiken elektroniikan. Korjauksen jälkeen laitteet todettiin toimiviksi testeillä. Pientä hienosäätöä pitää vielä tehdä, kunhan putkea päästään kohdistamaan oikeilla tähdillä.

Herkkä tähtitornien ja huoltorakennuksen ohjauselektronikka saatiin korjattua ja pitäisi olla jatkossa paremmassa suojassa.

Sähkökeskukseen tulee toinen suojaus joka lopulta leikkaa salaman "turvalliseksi". Kolmevaiheinen suoja kuvassa alimmaisena

Suodinvaihtaja lähdössä pajalleni korjaukseen.

Ison meaden emolevyä piti irroittaa levyltä sijaitsevan vian selvittämiseksi. Viaksi paljastui tietoliikennebufferi.

Ylijännitesuoja Rihlaperän ohjaushuoneessa.

Rihlaperän kaluston rasvausta on myös keritty suorittamaan. Kuvun vaijereiden ja rissojen rasvaus onnistui pientä akropatiaa käyttäen ja kupu liukuukin nyt paremmin.

VK

*Myös Rihlaperän jumittava kupu sai uutta rasvaa niveliinsä. Tippakannu piti heittää pois kuvaamisen ajaksi.
Kuvassa Poutiaisen Pertti ja allekirjoittanut.*

Vikalistaa...

Rihlaperä:

- Encoder pulssianturi+ledmonitori
- Ohjaustietokone
- Servo-ohjain
- Yläkerran ohjauspäätte
- Kuvun vaijerikoneisto

Nyrölä:

- Ohjaustietokone
- Aputietokone
- Ison kaukoputken servo-ohjain
- Suodinvaihtaja
- GPS satelliittivastaanotin

Hanna Parviaisen tähtitornin kupu Nyrölään

Jalo Ojanperä

Edellisessä Valkoisessa Kääpiössä kerrottiin Hanna Parviaisen tähtitornin kohtalosta.

Nyt säästynyt kupu pyrittäneen tallettamaan Nyrölään. Kristillinen opisto on luvannut maksaa siirron. Jäljellä oleva tornin kupu on yhdestä Suomen vanhimmasta harrastajatähtitornista, joten sen säästämien tuleville polville lienee perusteltua.

Muita vanhoja viime vuosisadan alun harrastajatähtitorneja on mm. kuvanveistäjä Emil

Wikströmin torni Sääksmäen Visavuoressa. Edesmenneistä tähtitieteen harrastajista kannattaa mainita myös säveltäjä Toivo Kuula, jonka kaukoputkea ainakin aiemmin säilytettiin Kuopion Saturnuksen tähtitornissa. Tornia Kuulalla ei ollut, hän harrasti havaitsemista parvekkeeltaan. Kerran poliisi kävi tarkastamassa ettei kyseessä ollut tykki, niin kuin naapurit olivat virkavallalle ilmoittaneet.

VK

Toimisto muuttaa

Sepänkeskuksen toimiston vuokrasopimus on irtisanottu ja Siriuksen toiminta Sepänkeskuksen tiloissa loppuu.

Siriuksen toimisto siirtyy Nyrölän planetaariolle syyskuun aikana. Jatkossa jäsenillat sekä hallituksen kokoukset pidetään Planetaarion tiloissa, jonne siirretään Siriuksen kirjastossa ollut aineisto.

Osa aineistosta laitetaan esille myös Planetaarion asiakkaiden luettavaksi. Lisäksi Planetaariolle hankitaan "saa ottaa"-kori, johon siirretään Siriukselle tarpeetomaksi käynyt aineisto.

Jäseniltojen aikataulu ja aiheet löytyvät takakannesta. Kimppakyytejä jäseniltoihin lähtee klo 18.30 Sepänkeskuksen pihasta.

VK

Siriuksen sähköpostilista

Siriuksen sähköpostilistan kautta tiedotetaan yhdistyksen tapahtumista, tähtitaivaan uusista löydöistä ja muista siriuslaisia mahdollisesti kiinnostavista asioista. Listan kautta voit myös itse lähettää tiedotuksia siriuslaisille.

Voit tilata listan itsellesi helposti lähettämällä sähköpostia osoitteella **majordomo@ursa.fi** ja laittamalla viestiin sanat: **subscribe sirius-l**. Vaihtoehtoinen liittymistapa on web-lomake, jolle löytyy linkki Siriuksen kotisivuilta.

Listalta poistuminen on yhtä helppoa. Lähetä viesti samaan osoitteeseen, mutta laita viestiksi: **unsubscribe sirius-l**. Muita kommentoja komennolla: **help**

Viestien lähetys listalle on myös helppoa. Laita vain vastaanottajaksi **sirius-l@ursa.fi** ja viestisi menee kaikille listan tilanneille. Muista noudattaa kuitenkin hyviä tapoja ja pidä viestit lyhyinä, älä lähetä liitetiedostoja ja pidä yksityiset viestit poissa listalta. Vain tilaajat voivat lähettää viestejä.

Apua ja käyttö-ohjeita saat osoitteesta: **sirius @ ursa.fi**

- Ma suljettu** avoinna tilauksesta
- Ti ja To 10-19** Maailmankaikkeuden ihmeet klo 11, 13, 15 ja 17
- Ke ja Pe 10-17** Maailmankaikkeuden ihmeet klo 11, 13 ja 15
- La ja Su 10-14** Maailmankaikkeuden ihmeet klo 10.30, 12.30 ja 13.30
Lasten Pahvilaatikkoraketin salaisuus klo 11.30

Muina aikoina avoinna tilauksesta.

Poikkeavat aukioloaikamme ilmoitamme nettisivuillamme www.kallioplanetaario.fi

Hinnat aikuiset 7 € lapset (6–12v), opiskelijat ja eläkeläiset 5 €

Nyrölään Tähtikeskus Oy, Kallioplanetaario, Vertaalantie 419, 40270 Palokka
Myyntipalvelu ja varaukset: Mari Hyvönen, p. 050 313 3658 arkisin 9-16
mari.hyvonen @ kallioplanetaario.fi

Planetaarion näytäntöihin haetaan esittäjiä Jyväskylän Siriuksesta

Planetaario maksaa näytännön esittäjälle 8€h.
Joissakin tilausnäytännöissä esitys sisältää planetaarioohjelman
lisäksi myös observatorion tornien esittely.

Vapaaehtoiset voivat ilmoittautua Pertille sähköpostilla:
[pertti.poutiainen @ jklsirius.fi](mailto:pertti.poutiainen@jklsirius.fi) tai puhelimitään: 040-733 5160

Ajankohtaisia tapahtumia

syyskuu

Maanantaina 22.9. klo 18.44 on syyspäiväntasaus.

Planeetoista Jupiter näkyy iltayöllä matalalla lounaassa Jousimiehen tähdistössä.

Planeetta laskee ennen keskiyötä. Saturnus ilmestyy loppukuusta itäiselle taivaalle ja näkyy aamuhämärässä. Uranus on oppositiossa 13.9., jolloin se on keskiyöllä etelässä. Himmeä Neptunus näkyy iltayöstä Kauriin tähdistössä.

7.9.	17.04	Kuun ensimmäinen neljännes
11.9.	19.00	Siriuksen jäsenilta Kallioplanetaariolla
15.9.	12.13	Täysikuu
22.9.	8.04	Kuun viimeinen neljännes
22.9.	18.44	Syyspäiväntasaus
29.9.	11.12	Uusikuu

lokakuu

Sunnuntaina 26.10. klo 4 siirrytään kesäajasta normaali aikaan.

Planeetoista Jupiter näkyy matalalla lounaassa iltahämärässä ja laskee neljä tuntia Auringonlaskun jälkeen. Saturnus nousee idästä aamuyöllä. Uranus on iltayötaivaalla Vesimiehen tähdistössä ja löytyy parhaiten kiikarilla.

7.10.	12.04	Kuun ensimmäinen neljännes
9.10.	19.00	Aimo Sillanpään esitelmä Kallioplanetaariolla
14.10.	23.02	Täysikuu
21.10.	14.55	Kuun viimeinen neljännes
26.10.	4.00	Siirtyminen kesäajasta normaali aikaan
29.10.	1.14	Uusikuu

marraskuu

Marraskuun alkupäivinä Merkurius painuu lähemmäs horisonttia samalla kirkastuen. Merkuriusta kannattaa etsiä aamuhämärissä kaakkoistaivaalta. Venus ilmaantuu matalalle etelälounaiselle taivaalle marraskuun puolivälin jälkeen. Jupiter on mahdollista nähdä iltahämärässä hyvin matalalla etelälounaassa. Saturnus nousee idästä keskiyön jälkeen.

6.11.	6.03	Kuun ensimmäinen neljännes
13.11.	8.17	Täysikuu
13.11.	19.00	Siriuksen sääntömääräinen syyskokous Kallioplanetaariolla
19.11.	23.31	Kuun viimeinen neljännes
27.11.	18.55	Uusikuu

Lähde: Ursan Taivaalla tapahtuu -sivut <http://www.ursa.fi/taivaalla/>

ESA NALLE

Hyvä pila

Juho Hautala

Rahastonhoitajan/kirjanpitäjän paikka avoinna

Nykyisen rahastonhoitajan jäädessä eläkkeelle tulevan vuodenvaihteen aikaan, niin Siriukselle tarvitaan uusi rahastonhoitaja, joka myös mahdollisesti hoitaisi kirjanpidonkin, tai sitten erikseen rahastonhoitaja ja kirjanpitäjä.

Asiasta kiinnostuneet voivat ottaa yhteyttä, joko nykyiseen rahastonhoitajaan, tai puheenjohtajaan.

Hallitus

Tuikahduksia

ESA julkaisee Mars kuvia Celestia -ohjelman käytettäväksi

Euroopan avaruusjärjestö julkaisee Mars Expressin visuaalisen valvontakameran (VMC) ottamia kuvasarjoja. Kuvasarjojen mukana julkaistaan Celestia-ohjelman skripptejä, joiden avulla on mahdollista tarkastella omalla tietokoneellaan renderoituna, mitä Marsin osaa kuva esittää. Celestia on ilmainen 3D-avaruusohjelma.

VMC:n kuvista lisää ESAn sivuilla <http://www.esa.int/SPECIALS/VMC/>

Celestian sivut <http://www.shatters.net/celestia/>

Nasa avasi valtavan digikuvakirjaston

Nasa on avannut uuden digikuvakirjaston, joka yhdistää Nasan suuria kuvakokoelmia yhteen kokoelmaan. Kirjastoa kartutetaan tulevana vuosina miljoonilla kuvilla ja tuhansilla videoilla.

Digikuvakirjasto kattaa Nasan toimintaa laidasta laitaan, Apollo-lennoista Hubbleen näkyymiin maailmankaikkeudesta sekä Nasan kokeellisiin lentokoneisiin. Kaikkia kuvia

pystyy hakemaan samalla lomakkeella.

Kuvakirjaston osoite on <http://www.nasaimages.org/>

Härkämäen observatoriossa löydetty uusi supernova

Markku Nissinen ja Veli-Pekka Hentunen löysivät elokuussa uuden supernovan, joka on saanut nimen SN 2008fb. Supernova löytyi melko himmeän UGC 2813 galaksin reunalta. Galaksin ja supernovan etäisyys on 61 miljoonaa valovuotta. Supernova on II tyyppinen eli punaisen jättiläistähdän räjähdys.

Löytö on kolmas Härkämäellä ja Suomessa tehty supernovalöytö, ensimmäinen löytö tapahtui 19.2.2007.

Suomalaisraketti ennätyskorkeuteen

Tamperelaiistiimin rakentama hybridimootorilla varustetu Supikoira-raketti lensi 6.9. Rovajärven ampuma-alueella tehdystä kokeesta 1800 metrin ennätyskorkeuteen. Supikoira eli "SUomalainen PIeni KOkeellinen Ilokaasuraketti" on ollut neljän vuoden projekti.

Osoitteita ja yhteystietoja

Toimisto

Kallioplanetaario, Vertaalantie 419
40270 Palokka
auki jäseniltoina

Osoite (1.10.2008 lähtien):

Jyväskylän Sirius ry
Vertaalantie 419
40270 Palokka
puh: 045-135 7415

Sähköposti: [sirius @ jksirius.fi](mailto:sirius@jksirius.fi)
Internet: <http://www.ursa.fi/sirius/>
Pankkitili: *Kiuruveden Osuuspankki*
478311-216129

Puheenjohtaja

Kyösti Lappalainen
puh: 050-516 7936
sähköposti: [kyosti.lappalainen @ jksirius.fi](mailto:kyosti.lappalainen@jksirius.fi)

Jäsenlehti Valkoinen Kääpiö

Sähköposti: [vk @ jksirius.fi](mailto:vk@jksirius.fi)

Tähtitornit

tähtinäytännöt marraskuusta maaliskuuhun

Rihlaperä, Jyväskylä

Opastus Keskussairaalan tieltä
tähtinäytännöt sunnuntaisin 19-20.

Nyrölään observatorio, Jyväskylän mlk

Vertaalantie 449, 40270 Palokka
puh: 045-135 7416
tähtinäytännöt torstaisin 19-20.

Hankasalmen observatorio

Murtoistentie 116, 41500 Hankasalmi
puh: 045-135 7417
tähtinäytännöt perjantaisin 19-20.

Tähtinäytännöt

Risto Pasanen, puh: 045-135 7415

Kaukoputken rakennus

Jalo Ojanpera

Sähköposti: [jalo.ojanpera @ jksirius.fi](mailto:jalo.ojanpera@jksirius.fi)
puh: gsm 050-3690700, koti 014 - 254 982

Laatumerkit ja -tuotteet

Ahjokadulta, Seppälän Prismaa vastapäätä

- laakerit
- tiivisteet
- työkalut
- pultit, mutterit, ruuvit ym.
- hitsaustarvikkeet
- rullaketju- ja hihnakäytöt pyörineen, kytkimet ym.
- kuljetuspyörät
- nostotarvikkeet

TOIVOLA-TEAM OY

Puh. 010 548 4200, fax 010 548 4219. AHJOKATU 20, JYVÄSKYLÄ

Avoimna ma-pe klo 7.30-16.30

www.toivolateam.fi

LÄÄKÄRIPALVELUT ÖSTERBACK OY

Ritva Österback

gynekologi

Ehkäisy- ja perhesuunnittelu
vaihevuosiongelmat
lapsettomuuden hoito
ultraäänitutkimukset
papa-näytteet

Vastaanotto

Kalevankatu 4 (järjestöjen talo)
40100 Jyväskylä
Ajanvaraus: (014) 338 1050

Peurantie 14

40400 Jyväskylä
Ajanvaraus (014) 674 611

Leo Österback

kirurgi, ortopedi, urheilulääkäri

tuki- ja liikuntaelimistön sairaudet
urheiluvammat
nivelten tähytykset
ortopediset leikkaukset

Vastaanotto

Kalevankatu 4 (järjestöjen talo)
40100 Jyväskylä
Ajanvaraus: (014) 338 1050

Fysioterapeutti Kim Lohman

Polttolinja 17, Kuokkala
p. 044 526 6363

ELOKUVIEN ERIKOISLIIKE

V I D E O D I V A R I

Nyt voit maksaa verkkokaupassamme myös luottokortilla

Scifiä ja paljon muuta...

Kauppakatu 2, 40100 Jyväskylä Puh/Fax (014) 611 070
info@videodivari.com Iike avoinna ma-pe 10-18 la 10-16

WWW.VIDEODIVARI.FI

Puu- ja parkettilattiat:
Asennukset, hionnat, lakkaukset

**Sirkkelisahausta siirrettävällä
nykyaikaisella kalustolla**

Pekka Pesonen
Lievestuore

014 - 861054
040 - 5818804

Myytävänä Siriuksen kangasmerkkejä

**Hinta 9 euroa kappale,
vain Siriuksen jäsenille**

Saatavissa toimistolta tai jäsenilloissa

Sweet kuuli puskaradiosta, että hallituksen kokous on päättänyt poistaa Nyrölään observatorion sohvan. Tiedon kuultuaan Sweet oli saada sydärin. Juuri, kun asunnostaan irtisanottuna ja kroonista rahapulaa potevana Sweet oli päättänyt alkaa yöpyä observatorion sohvalla. Ja toimitilassakaan yöpyminen ei syyskuun jälkeen enää onnistu. Miksi maailma vihaa Sweetiä?

Sweet Outsiderin mielipiteet eivät edusta edelleenkään minkään tai kenenkään tahon eikä edes eikä varsinkaan Sweet Outsiderin omia mielipiteitä. Kaikki tiedot ovat kaikin puolin tarkistamattomia ja perustuvat parhaimmillankin huhuihin ja niistä tehtyihin hatariin, mutta pitkällemeneviin ja yllättävän usein oikeisiin osuviin, johtopäätöksiin.

Sirius Internetissä: www.ursa.fi/sirius/

Käy tutustumassa Siriuksen uusiin sivuihin

Sivuilta löytyy ajankohtaista tietoa ja mm. sähköinen Valkoinen Kääpiö.

Jyväskylän Sirius ry
Kallioplanetaario
Vertaalantie 419
40270 Palokka

Port Payé
Finlande
119644
posti

PRIORITY

Ajankohtaista

Syksyn jäsenillat

Syksyn jäsenillat pidetään joka kuukauden toinen torstai klo 19.00 Kallioplanetaariolla osoitteessa Vertaalantie 419:

- 11.9. Planetaariovierailu (kahvitarjoilu)
- 9.10. Aimo Sillanpään (Tuorlan observatorio) esitelmä
- 11.11. Syyskokous ja videoesitys
Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat: toimintasuunnitelma, talousarvio, puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja hallituksen jäsenten sekä tilintarkastajain valinta vuodelle 2009.
- 11.12. Pikkujoulut ja syyskauden havaintotulosten esittelyä

Kimppakyytejä jäseniltoihin lähtee klo 18.30 Sepänkeskuksen pihasta.

Tarkemmat tiedot Siriuksen web-sivuilla www.ursa.fi/sirius

Tähtinäytännöt

Siriuksen tähtitorneissa järjestetään tähtinäytäntöjä yleisölle marraskuun alusta maaliskuun loppuun. Näytännöt järjestetään vain, jos sää on selkeä näytännön alkaessa. Kaukoputkella näytettävät kohteet vaihtuvat aina sen mukaan mitkä ovat parhaiten näkyvissä.

Rihlaperän tähtitornissa **sunnuntaisin** klo **19-20**.

Nyrölän tähtitornissa **torstaisin** klo **19-20**. Osoite Vertaalantie 449

Hankasalmen observatoriossa **perjantaisin** klo **19-20**. Osoite Murtoistentie 116, 41500 Hankasalmi.

Näytäntöihin on vapaaehtoinen 2 / 1 euron pääsymaksu